

REZIME

Dana 10. novembra 2015. godine centar odličnosti RAN (CO RAN) održao je prvo godišnje plenarno zasjedanje. U Briselu se okupilo otprilike 120 učesnika iz svih devet radnih grupa kako bi održali uvodni susret CO RAN i narednog dana, posle zvaničnog imenovanja nominiranih rukovodilaca radnih grupa, formirali odbor za usmeravanje.

Dobrodošlica Komisije

Na plenarnom zasjedanju je predsedavao Olivier Luyckx, rukovodilac jedinice za terorizam i krizno upravljanje (GD za unutrašnje poslove, terorizam i krizno upravljanje). Pre nego što je naveo glavna dostignuća RAN tokom prve četiri godine rada, podsetio je da je tačno pre pet godina, novembra 2010., Evropska komisija usvojila Evropsku bezbednosnu strategiju (EUISS), u kojoj je izražena potreba za formiranjem mreže stručnjaka i radnika na terenu.

Za RAN su određena tri cilja: 1. razmena iskustava; 2. prepoznavanje dobre i loše prakse koja se zasniva isključivo na iskustvima, i 3. obezbeđivanje važnih povratnih informacija za one koji formiraju politike. Svi ciljevi su ostvareni.

Sledeći korak je nadogradnja celokupne strukture centra odličnosti RAN. RAN će ostati i delovaće i ubuduće, ali je njegova struktura za podršku ojačala toliko, da će moći da **radi više, bolje i brže**. Razlika je u kvalitetu i količini: CO RAN je obogaćen trajnijim osobljem koje može da obavlja konceptualni rad ne samo kroz prikupljanja iskustava, već i kroz analizu te zbirke znanja u svrhu podrške mreži saradnika na terenu. Tako je deo CO RAN sada uključen u izgradnju konceptualnog kapaciteta preko redakcijskog odbora. CO RAN će obezbediti i čvršću i snažniju podršku državama članicama koje su dobro svesne opasnosti radikalizacije svojih društava i značaja uloge CO RAN, koji im pomaže u sprečavanju radikalizacije.

Sprečavanje radikalizacije je izazov, jer hvatanje u koštac sa nezahtevnim delom svakog bezbednosnog pitanja traje veoma dugo. Nezahtevno je faktički najzahtevnije: dok operacije posebnih snaga predstavljaju brz i direktan odziv na bezbednosne probleme, menjanje navika i ponašanja ljudi traje duže. Zato je za radikalizaciju potrebno malo vremena, a za deradikalizaciju, učenje kritičnog razmišljanja i izgradnju otpornih i demokratskih društava skoro cela generacija. Osim toga, kod radikalizacije ne postoji samo jedan profil, već postoje pojedinačni putevi za svako radikalizovano lice.

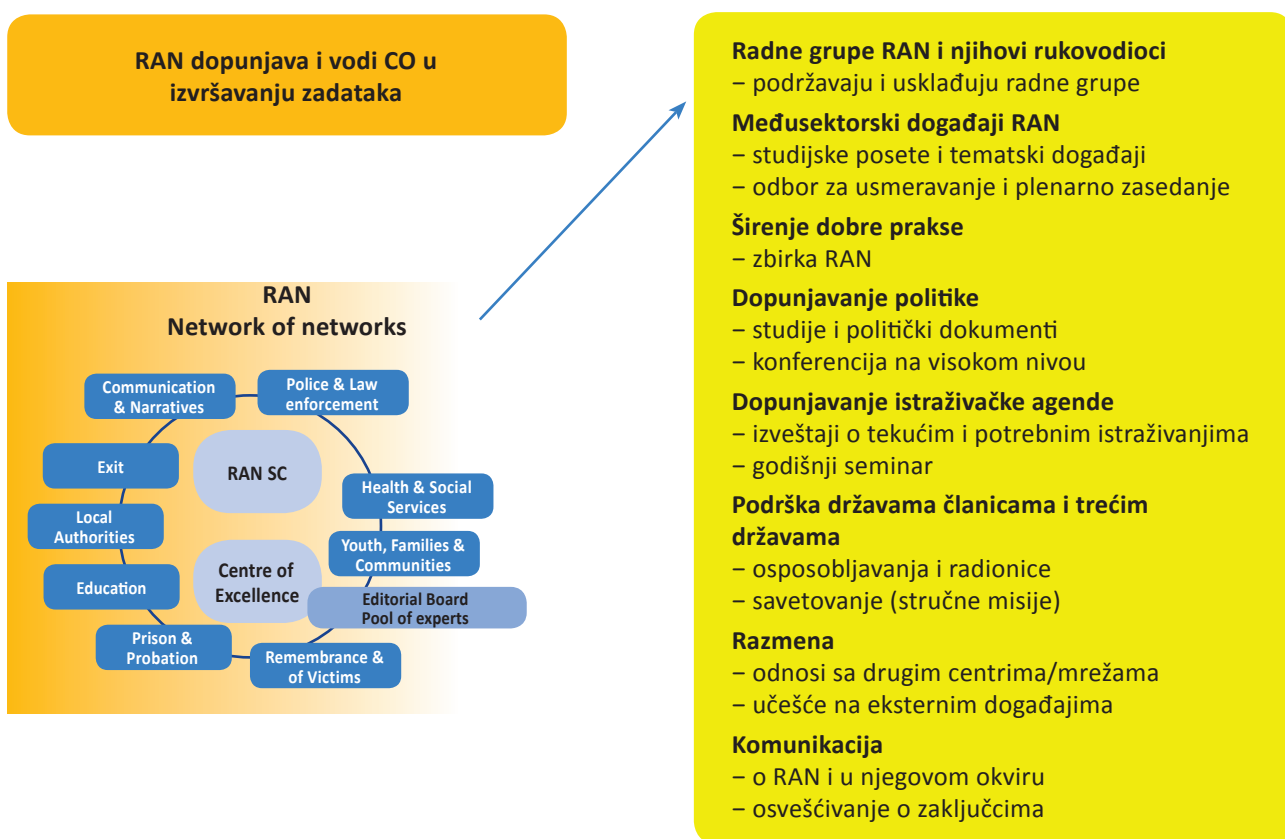
Predstavljanje CO RAN

Novu strukturu CO RAN predstavio je Omar Ramadan, rukovodilac grupe CO RAN.

CO RAN čini devet radnih grupa: o policiji i krivičnom gonjenju; o zdravstvu i socijalnoj zaštiti; o omladini, porodicama i zajednicama; o uspomeni na žrtve terorizma; o zatvoru i uslovnim kazna-

ma; o obrazovanju; o lokalnim organima; o izlazu i o komunikaciji i raspravi. Svaka radna grupa ima po dva rukovodioca. Rukovodioci radne grupe čine odbor za usmeravanje sa osobljem CO RAN, a isstim predsedava GD za unutrašnje poslove.

Generalni direktorat za unutrašnje poslove, osim predsedavanja u odboru za usmeravanje, daje i zadatke CO RAN. Svaku radnu grupu i njene rukovodioce u njihovim zadacima podržava osoblje CO RAN. CO RAN obuhvata i redakcijski odbor, grupu stručnjaka na nivou izvođača, na akademskom nivou i na nivou politike, koji podržava novu konceptualnu sposobnost CO RAN. Donji grafički prikaz detaljno prikazuje zadatke CO RAN.

Okrugli sto

Okruglom stolu je predsedavao Olivier Luyckx koji je članove pozvao da definišu **izazove i prilike** u okviru radikalizacije. Članovi su bili: Magnus Ranstorp (CO RAN), Steven Lenos (CO RAN), Kelly Simcock (RAN Y&FC), Najeeb Ahmed (RAN C&N) i Judy Korn (RAN EXIT).

Članovi su u okviru sprečavanja radikalizacije utvrdili brojne izazove i prilike za RAN.

Glavne izazove sigurno predstavljaju događaji na geografskom području Bliskog istoka i izbeglička kriza u Evropi. Prvo, moramo biti svesni da će događaji u državama Bliskog istoka uticati i na Evropu. Osim toga, oni mogu pokrenuti i lavinu različitih srodnih pitanja. Drugo, izbeglička kriza znači

izazov po obimu i brzini. Istu faktiki koriste sve strane (džihadski i desničarski ekstremizam) koje deluju kao količnik različite dinamike i možda vode u polarizovano društvo. Bitno je biti proaktivan: osim toga što smo pozitivni u dobrodošlici tim ljudima, ne smemo da zaboravimo razmatranje briga, strahova, odnosa i uverenja u vezi sa ovom krizom, kako bi izvegli sve veću polarizaciju našeg društva (sve veća uloga snažno desničarske politike, naročito u državama EGS). Uz uzimanje u obzir tih briga, izvođači bi morali da se usmere i u izazove koje u kontekstu radikalizacije kreira izbeglička kriza: kako mogu da se usredsrede na nasilni ekstremizam i proaktivno razmatraju ljude, a pri tom da grade otpornost.

Izvođači moraju stalno da rade na antipropagandi, jer je propaganda regrutovanja stalni izazov. Moraju uzeti nekoliko bitnih pitanja, povezanih sa radikalizacijom: 1. profil “ranjivih lica”, kao što su mladi sa više zamerki i bez obrazovanja, ne postoji; 2. poboljšati osvešćenost izvođača o terminologiji koja se koristi u džihadističkoj propagandi, kako bi moglo da se izradi odgovarajuće suprotno mišljenje; 3. izvođači bi takođe morali da izbegavaju podsticanje dalje propagande i da budu spremni da razmatraju uticaj okrutnih poruka koje se šalju u međunarodnu arenu, jer bi mogli dodatno da ojačaju radikalnu propagandu.

Već sama raznovrsnost izazva može se tretirati kao izazov. Bitno je podržati stalni dijalog u državama članicama koji pažnju posvećuje tim razlikama i razvoju drugih pojava. Događanje, koje izvođači ne bi smeli da zanemare, je na primer, kako je zbog izbegličke krize u preovladavajućem društvu (i neonacističkim grupama) došlo do povećanja nasilja nad izbeglicama. I pitanje pola znači izazov, a istovremeno i priliku: sa mladim ženama, koje putuju u Siriju, nemamo mnogo iskustva, zato i nemamo pristupe koji se zasnivaju na dokazima. Mlade žene bi mogle da imaju ključnu ulogu u uspostavljanju dijaloga o radikalizaciji i mogle bi pomoći u razmatranju tog izazova. U razmatranju radikalizacije, koja vodi u nasilni ekstremizam, takođe dragocenu ulogu ima i porodica. Svakako su nam, uz odgovarajući razgovor, potrebni i verodostojni kanali i verodostojni glasnici koji će širiti poruke borbe protiv radikalizacije, kao i odgovarajuće strategije za njihovo širenje. Sektor obrazovanja i učitelja u tome može imati važnu ulogu. Na kraju, neki izazovi znače zahtevnu saradnju između pravosuđa, bezbednosti i civilnog društva, naročito kod povratnika.

Uopšteno je važno da ne prestajemo da pratimo te promene i da se pitamo, kako želimo te prepreke da savladamo. Kakvu strategiju želimo da upotrebimo? Stvaranje suprotnog mišljenja je prilika koju moramo još više da istražimo: kako to prevesti u praksu? Za CO RAN je izazov prevođenje rezultata u verodostojne, verovatne i važeće prakse koje se ponovno uvode u društvo. CO RAN mora, ako želi to da postigne, da ojača svoj profil uključivanjem različitih aktera i organizacija i da podrži stvarno otvoreni pristup razmeni i širenju informacija. Tako će moći da gradi na verodostojnoj grupi izvođača koja je sposobna da u dubinu razume slike i video snimke propagande i koja bi mogla da utiče na ranjiva lica, zato treba što pre preduzimati mere. Na kraju, najvažniji izazov svake strategije sprečavanja radikalizacije je ostvariti ciljeve bez pitanja o bezbednosti.

Posebne sednice radnih grupa

Popodne je svaka radna grupa imala posebnu sednicu na kojoj su imenovani rukovodioci radnih grupa predstavili predviđene aktivnosti i predlagali teme za buduće razmatranje. Te posebne sednice bile su namenjene i podsticanju svih članova radne grupe da daju svoj doprinos definisanju međusektorskih pitanja i raspravi o saradnji između različitih radnih grupa RAN.

RAN POL

Sastanak RAN POL počeo je sa priznanjem da nemaju sve države članice kontrolu zajednice i da lokalna policija često nije odgovarajuće osposobljena. Zato je sada, više nego ikada ranije, potrebna saradnja između agencija. Druga važna pitanja, koja treba razmatrati na budućim sastancima RAN POL, obuhvataju potrebu da se pronađe ravnoteža između represivnih i preventivnih pristupa, kao i važnost dobre i tekuće osposobljenosti policije na internetu i u društvenim medijima.

Glavne teme koje bi trebalo razmatrati:

- Dobre prakse policije i pristupi krivičnog gonjenja za jačanje saradnje sa lokalnim zajednicama: naročito je važno da se sa zajednicama uspostavi odnos poverenja, a bezbednosna kontrola i kontrola zajednice, koje se razilaze, mogle bi naneti štetu tom odnosu.
- Efikasni prograi osposobljavanje policije i krivičnog gonjenja: izdvojen je značaj veština policajaca u komuniciranju na internetu i na drugi način.
- Pre svega načini osveščivanja izvođača: deo problema bi mogli da rešimo platformom za razmenu dobrih praksi.
- Dobre prakse saradnje između policije i porodica, škola, socijalnih radnika, nevladinih organizacija: u ovoj oblasti je naročito osetljivo pitanje razmene informacije i istovremeno očuvanje poverljivosti.

RAN EXIT

Sastanak RAN EXIT počeo je sa određivanjem više izazova za izvođače: između ostalog, navedeni su: nedostatak programa koji se zasnivaju na dokazima, društvena rasprava o programima izlaska i potreba za snažnijom multigencijskom saradnjom.

U 2016. godini biće održani sastanci o sledećim temama, o kojima se raspravljalo na sednici:

- Određivanje metodološkog minimuma zahteva za definisanje programa o izlasku: bitno je imati okvir pokazatelja koji definišu efikasni program. Ovde se naročito radi o važnosti raspravljanja (umesto svađe) sa licem koje je spremno za deradikalizaciju. Ipak, metodološki minimum ne bi smeo da prikriva važnost razlikovanja između izlaznih strategija određenog lica i njegovog puta u radikalizaciju.

- Preporuke istraživača o radu i otvorenom dijalogu u vezi sa izlaskom: to je naročito važno za razmatranje novih trendova kod ove pojave, kao što je sve više žena koje učestvuju i važnost kulturnog izražavanja, koje treba obuhvatiti u strategijama izlaska;
- mogućnosti za multiagencijsku saradnju, naročito sa bezbednosnim i pravosudnim organima. Zbog sprečavanja ponavljanja uvek istih rasprava to važi i za druge radne grupe, naročito u pogledu P&P.

RAN RVT

RAN RVT svoje napore usmerava u organizaciju evropskog dana uspomene na žrtve terorizma. Kod ovog glavnog zadatka bilo je rasprave o mnogim tačkama:

- Treba održati pripremni sastanak o stvarima koje treba obuhvatiti svečanošću: medijska strategija, uključivanje nekadašnjih boraca, uključivanje civilnog društva i predstavnika verskih organizacija i usredsređivanje na različite vrste žrtava i terorizma bez preusmeravanja pažnje na politiku;
- Na dan uspomene mogli bi pozvati i mlade žrtve nasilnog ekstremizma. Trebalo bi povesti računa da taj dan postane zanimljiviji i za škole., kako bi ga povezale sa nastavnim planovima, na primer, da se raspravlja o pitanjima građanskog vaspitanja.
- Zbog širenja poruka o ovom događaju razmatralo se i usklađivanje većeg broja svečanosti na nivou EU, na nacionalnim nivoima i sa različitim sektorima (kao u školama).
- Na kraju, važan stub RAN RVT je i važnost saradnje sa drugim radnim grupama, kao što su C&N i EDU.

RAN P&P

Rasprava RAN P&P zasnivala se na četiri teme, predložene za definisanje rada ove grupe tokom cele godine. Te teme su: Režimi u zatvorima, profili i veze sa psihičkim zdravljem, selidba i ponovno uključivanje u društvo, osposobljavanje osoblja i savetovanje o duhovnom i verskom životu. Učesnici su predložili nekoliko pitanja koja bi se mogla razmatrati u vezi sa ovim glavnim temama:

- odsustvo dogovorenih uslova za uslovno puštanje na slobodu i uopštenije potreba za minimalnih zahtevima za zajednički pristup;
- savetovanje kao nastavak puštanja na slobodu pod elektronskim nadzorom;
- uticaj uslova u zatvorima na proces radikalizacije;
- naročito bi bilo korisno istražiti vezu između radikalizacije i organizovanog kriminala (pre svega okruženje u zatvorima);
- konačno, dodata vrednost saslušanja ljudi koji su preživeli sistem krivičnog gonjenja, i saradnja sa porodicama.

RAN EDU

RAN EDU je svoje učesnike podelio u tri grupe. Rasprava po grupama imala je nekoliko zajedničkih smernica:

- davanje ovlašćenja pedagogima i podrška učiteljima: osposobljavanje bi moralo da e “nastavi” i ne bi smelo biti samo jednodnevno;
- kako se pobrinuti za otpornost pojedinca i zajedničku otpornost na nasilni ekstremizam: učenje demokratske kulture koja poštuje razlike i sposobnosti kritičkog razmišljanja; učitelji mogu da imaju i ulogu podsticanja;
- bezbedna škola: odrediti pojam bezbednih škola i granicu između zaštite i kontrole;
- partneri škola: saradnja sa partnerima, porodicama i univerzitetima.

RAN Local

RAN Local je jedno od glavnih načela RAN DNA. Bitno je da se za lokalne organe, koji na lokalnom nivou sarađuju sa izvođačima u sprečavanju radikalizacije, definipu neki zahtevi o izboru projekata i inicijativa koje treba finansirati. Učesnici su razmenili svoje nacionalne postupke za vrednovanje projekata koji u nekim slučajevima obuhvataju i istraživače. U drugim slučajevima su učesnici naglasili da su izvođači stručnjaci i da znaju šta funkcioniše, a šta ne. Uz saglasnost o standardnim zahtevima za određivanje projekata, koji se finansiraju, tako bi mogla nastati dobra strategija. RAN Local mora kao mreža lokalnih organa da razmatra i “kako stvoriti lokalnu mrežu”, što bi naravno pokrenulo i pitanje o razmeni poverljivih informacija među partnerima. Učesnici su se složili sa idejom da je važno u lokalni pristup radikalizaciji uključiti verske organizacije i naglasili da isto važi i za sportske i kulturne organizacije. Poslednje pitanje, koje u narednoj godini mora da razmatra RAN Local, je pravilna raspodela odgovornosti između lokalnih i centralnih organa i između agencija javnog gonjenja i bezbednosti.

RAN H&SC

Osim nekih zajedničkih dogovora (potreba za osveščivanjem, razmatranje poverljivosti, izgradnja poverenja i eventualna veza između radikalizacije i psihičkog zdravlja), izvođači u RAN H&SC raspravljali su o četiri glavne tačke:

- izbeglička kriza, izazovi i prilike koje donosi: Zdravstveni i socijalni radnici nisu dovoljno dobro obrazovani za prepoznavanje ranih znakova radikalizacije. I socijalni radnici u lokalnim zajednicama moraju se usmeriti na sprečavanje polarizacije u društvu.
- Takođe i usamljeni napadači znače izazov za zdravstvene i socijalne radnike, jer u njihovom ponašanju mogu da prepoznaju neke rane znakove upozorenja. Zato je ključno osposobljavanje izvođača iz oba sektora.

- Ipak, H&SC to ne može da obavi samo oslanjanjem na svoje izvođače: osnovni zahtev za uspešni rezultat je multiagencijski pristup. Najjače su veze sa lokalnom policijom, lokalnim organima i učiteljima, ali i sa zatvorima i sektorom uslovnih kazni.
- Poslednja sednica RAN H&SC za 2016. godinu morala bi biti posvećena rezimiranju rezultata godišnjeg rada i prepoznavanju društvenih faktora koji vode do radikalizacije. Na sastancima radnih grupa će se prikupljati faktori koji omogućavaju radikalizaciju, i o njima će se zatim raspravljati kako bi se za raspravu na poslednjem sastanku radne grupe izabrala dva ili tri faktora.

RAN C&N

RAN C&N ima ispred sebe više izazova u pogledu poboljšanja komunikacije i stvaranja suprotnog mišljenja za sprečavanje radikalizacije:

- Kreiranje usklađene rasprave koja bi mogla da se predstavi kao sopstvena rasprava, a koja se zasniva na demokratskim vrednosti, a ne stvaranje jednostavnog suprotnog mišljenja koje direktno osporava vojnu propagandu. Takođe je važno ojačati snagu mladih kritičkim razmišljanjem, kako bi svojim diskursom osporili teroristički.
- U pogledu komunikacije izvođačima je, uz sadržaj koji je spreman za saopštavanje, potrebno i osposobljavanje na području komuniciranja. Važno je znati kako komunicirati i koju terminologiju odabrati. To naročito važi za svedočenja žrtava.
- Na kraju, bitno je razmisliti o strategiji širenja koja bi mogla biti uticajna.
- Nekadašnji borci bi mogli biti uticajni izvor.
- RAN RVT će za povećanje uticaja žrtava sarađivati i sa C&N, pri čemu će koristiti komunikacione strategije i raspravu obogatiti iskustvima žrtava.

RAN YF&C

RAN YF&C će razmatrati neke ključne prioritetne zadatke:

- uključenost verskih zajednica i vođa, uključujući prepoznavanje odgovarajućih vođa;
- izazovi koje za zajednice predstavlja izbeglička kriza; kako bi izbegli polarizaciju društva, važno je razmatrati brige i strahove zajednice;
- istražiti ulogu škola koja prevazilazi obrazovanje, u jačanju snage dece, porodica i zajednica, kao i uticaj sporta i rekreativnih aktivnosti za zbližavanje zajednice;
- poboljšati komunikacije između lokalnih organa i zajednica, kako bi se izbegla jednostrana komunikacija, i pobrinuti se za dugoročni odnos u kome lokalni organi slušaju i potrebe zajednica.

Prilozi

- Krajnji spisak učesnika
- Prezentacije u programu PowerPoint

Translated within:

